Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ κ. ΝΙΤΣΑΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ ΤΟΥ "ΣΕΣΙΛ,,

Εἰς τὴν αἴθουσα τοῦ «Σέσιλ» συνεχίζεται ἡ ἔκθεσις ζωγραφικῆς τῆς κ. Νίτσας Ἀντωνιάδη— Κοντογιαννοπούλου. Ἡ ἐκλεκτὴ καλλιτέχνις παρουσιάζει μιὰ σειρὰ ἐλαιογραφιῶν ἀπὸ τοπία, κυρίως τῶν Πατρῶν καὶ λίγα παστέλ. Ἡ ἔκθεσις τῆς κ. Ν. Α.—Κ. ποὺ ἐσημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία (διετέθησαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς πίνακάς της), θὰ μείνῃ ἀνοικτὴ μέχρι καὶ τῆς 10ης Ἰανουαρίου. Ἀνωτέρω μία ὡραία ἐλαιογραφία ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν.

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ ΤΟΥ... 2.000

Ὁ πόλεμος ἀρχαιολογικὸν θέμα. Ἡ ἀπιστία τῶν γυναικῶν, παλαιοντολογικόν! Τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἡνωμένα εἰς «Κοινὴν οἰκογένειαν». Ἄμιλλα ἐπιστημῶν. Κατασκευάζονται φθαρμένα... μέλη τοῦ σώματος. Σωληνωτὸν δίκτυον τῶν ἑστιατορίων μὲ κάθε σπίτι. Καιρὸς κατὰ παραγγελίαν κ.ἄ.

ΚΑΙ ΜΕΡΙΚΑΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΣΑΝ ΗΔΗ

ΤΗΝ ΕΣΠΕΡΑ τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1999 καὶ ἀκριβῶς «περὶ λύχνων ἁφάς» — δηλαδὴ καθὼς συνέβαινε παλαιότερα, τὴν ὥρα ποὺ ἐγύριζε τοὺς δρόμους, μὲ τὸ μακρὺ φλογοβόλο κοντάρι του ν' ἀνάψῃ τὰ φανάρια τοῦ γκαζιοῦ ὁ συμπαθὴς στοὺς παλαιοὺς Πατρινοὺς «δάσκαλος» —διεγράφη στὸν οὐρανὸ ἕνα φωτεινὸ τετράγωνο, πλαισιωμένο ἀπὸ περικαλλῆ κοσμήματα, ποὺ σπιθοβολοῦσαν καὶ ἀναβόσβηναν ἐντυπωσιακά. Καὶ στὸ τετράγωνο μέσα, μὲ φωτεινὰ γράμματα, διαβάζόταν ἡ ἀκόλουθη ἀγγελία: Πολῖται! Ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς τρίτης χιλιετηρίδος θὰ ἑορτασθῇ μὲ ὅλως ἔκτακτη ἀνοιξι. Οἱ ἡλιοσκόποι ἐσκόρπισαν τὶς νεφέλες καὶ μετεκάλεσαν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴ θερμοὺς ἀνέμους. Ἡ ἐπιχείρησις Ἄνοιξις τοῦ Ἰανουαρίου ἐπέτυχε πλήρως».

Ἔτσι ἄρχιζε ἕνα φανταστικὸ ἀφήγημα περὶ τοῦ ἀπέχοντος εἰσέτι 34 περιστροφὰς τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον ἔτους 1999, δημοσιευμένο στὸ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ, τὸ ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Εἰρηναίου Ἀσωπίου «τῇ εὐγενεῖ συνεργασίᾳ εὐπαιδεύτων δεσποίνων καὶ δεσποινίδων», τοῦ ἔτους 1889. Ἦταν ἕνα ἀφήγημα μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Ἰταλικά, συγγραφέως μὴ ἀναφερομένου, ἀλλά, ὡς ἀποδεικνύεται, ἀρκετὰ εὐφαντάστου. Καὶ νὰ πῶς παρουσίαζε τὸν κόσμο κατὰ τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς τοῦ ἔτους 2000:

Ἔκτακτη κίνησι στὴν πόλι. Φυσικόν. Καταστήματα πολυτελῆ, ἄπλετα φωτισμένα, σχεδὸν σὰν μὲ ἡλιοφῶς, ἐξέθεταν στὶς βιτρίνες των «ἐξαίρετα λιχνεύματα εἰς τιμὰς εὐτελεστάτας». Φαίνεται, ὅτι καὶ τὸ 1999 οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι καταδικασμένοι νὰ μασᾶνε, ἀλλὰ ἄγνωστον τί.

Αἱ οἰκοδομαὶ θὰ ἔχουν προσόψεις ἀπό... ἀλάβαστρο, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οἱ ζωγράφοι ἔχουν ἐκτελέσει ἔργα των, μὴ περιγραφομένης τεχνοτροπίας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν φαίνεται νὰ ἐχῃ ἀντιμετωπισθῆ τὸ πρόβλημα τῆς... σκόνης, οἱ καθαρισταὶ τοῦ δήμου γυρίζουν στοὺς δρόμους καὶ καθαρίζουν τὰς προσόψεις τῶν οἰκιῶν «διὰ φυσητήρων ἐξερευγομένων θερμὸν ὕδωρ». Κατ' ἀνάγκην, ὅταν δ' ἀκούγεται τὸ κουδούνι τοῦ συνεργείου καθαριότητος, θὰ κλείνουν τὰ παράθυρα γιὰ νὰ μὴν ὑποστοῦν οἱ κάτοικοι τὴν ἐνοχλητικὴ «θερμολουσία».

Ὁ κόσμος κυκλοφορεῖ μέ... ἀερόστατα ἢ ἀεροπλοια... ἀστικῶν γραμμῶν. Σὲ κάθε πόλι ὑπάρχουν τέσσαρες σταθμοὶ ὑπὸ μορφὴν πολυωρόφων πύργων. Τὰ ἀεροπλοια κατεβάζουν τοὺς ἐπιβάτες σὲ ὁποιον ὄροφο θέλουν. Ἀπὸ ἐκεῖ, στὸ σπίτι τους, ἀπὸ τὸν σχετικὸ δρόμο, ποὺ κι' αὐτὸς ἔχει ὀρόφους. Καὶ γιὰ νὰ ξεχωρίσουν τὰ Ι.Χ. ἀεροπλοια, ἔχουν χρῶμα διαφορετικό. Τὰ λεωφορεῖα, κόκκινο.

Στὴν ἀρχὴ τοῦ φανταστικοῦ διηγήματος συναντῶνται δύο ἐρωτευμένοι, ποὺ πρόκειται νὰ ἔλθουν εἰς γάμου κοινωνίαν, ἀφοῦ τά... ἐργαστήρια ἐπεθεώρησαν τὸν ὀργανισμὸ τους καὶ ἔκαμαν τὶς ἀπαραίτητες ἐπισκευές. Ἡ νεᾶνις, ὀνόματι Ἄντα, ἦταν, λέει, φθινοπωρὰ καὶ ἄνοιξιν καμμίαν... ἡ φουκαριάρα. Ὁ συγγραφεὺς δὲν μποροῦσε νὰ προβλέψῃ τό... ρημιφόν, ποὺ θὰ φονεύσῃ τὴν φυματίωσι καὶ θὰ μεταβάλῃ τὰ σανατόριαι σὲ χοροδιδασκαλεῖα. Ἀλλὰ ἐφαντάσθη κάτι ριζικώτερο. Τὸ ἐργοστάσιο. Ἤγγε ἡ δίς Ἄντα καὶ ἐκεῖ πρῶτον τῆς ἄλλαξαν τὸ πλεμόνι (δὲν ἀναφέρεται ἂν τὸ παλιὸ τὸ πέταξαν στὶς γάτες, οὔτε ἂν θὰ ὑπάρχουν γάτες τὸ ἔτος 1999). Πάντως, πλεμόνι... καινουργές, ἐν τάξει. Ἔπειτα, ἄλλαξαν ὅλο τὸ αἷμα. Καινούργιο. Ποιότης ἄλφα - ἄλφα, μηδὲν ὀξύτης, μηδὲν σκουριά. Ρουμπίνι. Τρίτον, «τὰ βεβλαμμένα μόρια ἀντικατεστάθησαν διὰ καινουργῶν, ὑγιῶν». Ἔτοιμη νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν Μούκιον, νεαρὸν φοιτητήν, ἀφοῦ περατώσαντα τὰς σπουδάς του καὶ ἐπαναπαύσαντα ἀπὸ τὸ «πρακτικὸν ταξίδιον».

Τὸ ταξίδι αὐτὸ ἦταν ἀπαραίτητο. Ἔπρεπε οἱ ἀποφοιτοῦντες νὰ ἐξασκηθοῦν, μέσῳ περιηγήσεως. Ταξίδι τζάμπα. Ἀλλὰ ὅμως ὡρισμένης διδασκαλίας. Εἰδικὴ ταυτότης. Καὶ εἰδικὴ στολή. Γιὰ νὰ μὴ κουράζωνται οἱ περιηγηταὶ νὰ δείχνουν τὴν ταυτότητα, φοροῦσαν εἰδικὸ σκοῦφο. Κόκκινον. Πολλή... κοκκινίλα. Καὶ «οἱ φέροντες τὰ διακριτικὰ ταῦτα γνωρίσματα νέοι ἐταξίδευον δωρεὰν διὰ τῶν ἠλεκτρικῶν σιδηροδρόμων καὶ διὰ τῶν κοινῶν ἀεροστάτων, τὰ δὲ ξενοδοχεῖα παρεῖχον αὐτοῖς κλίνην καὶ τροφήν. Πρὸς τούτοις εἶχον ἐλευθέραν εἴσοδον εἰς ἅπαντα τὰ μουσεῖα καὶ λοιπὰ καθιδρύματα». Μόνον γιά... τσιγάρα δὲν ἀναφέρει τὸ διήγημα, οὔτε ἂν θὰ ὑπάρχουν τὸ 1999 τσιγάρα. Ἀλλὰ γιατί νὰ μὴν ὑπάρχουν, τὴν στιγμὴ ποὺ θὰ κατασκευάζωνται νέοι πνεύμονες;

Ἡ συνάντησις τῶν δύο μνηστευμένων ἦτο σπαραξικάρδιος, ἀνάλογος ὄχι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ 1999, ἀλλὰ τοῦ 1889, δι' ὃ καὶ παραλείπεται. Τοὺς παραλαμβάνει ὁ πατέρας τῆς νύφης, ἐτῶν μόνον 120. Καὶ πηγαίνουν στὸ σπίτι «του». Ἦταν ἰδιόκτητος. Ἀλλὰ κάθε οἰκία ἦταν ἰδιόκτητος, διότι...

«Ἐν ἔτει 1999 δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐννοηθῇ πῶς κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἠδύνατό τις νὰ κατοικῇ εἰς οἰκίαν μὴ ἀνήκουσαν αὐτῷ. Ἔλεγον, τὰ πτηνὰ ἔχουσιν ἕκαστον ἰδίαν φωλεάν, διατί καὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴ ἔχουσι τοιαύτην; Καὶ ὅπως ἕκαστος κατέχει τὰ ἐνδύματα, ἅτινα φέρει, τοιουτοτρόπως ἐπίσης πρέπει νὰ κατέχῃ καὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ κατοικεῖ καὶ ἥτις εἶναι ὁ μανδύας ὁ καλύπτων τὴν οἰκογένειαν. Εἰς τοὺς μὴ ἔχοντας πατρικὴν οἰκίαν, ἐχορήγει ταύτην ἡ Κοινὴ Οἰκογένεια ἢ τὸν τρόπον τῆς οἰκοδομῆς ταύτης, λαμβάνουσα βραδύτερον τὸ τίμημα ἐκ τῆς ἐργασίας αὐτῶν.

Κοινὴ Οἰκογένεια; Βέβαια. Κατάκτησις τῆς ἀνθρωπότητος, πληρωμένη μὲ ἄφθονον αἷμα. Τὸ 1920 εἶχε γίνει μεγάλος πόλεμος (ἡ πραγματικότης εἶχε προτρέξει κατὰ 6 ἔτη τῆς φαντασίας) καὶ ἠκολούθησε ἡ συγένωσις τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν εἰς «Κοινὴν Οἰκογένειαν». Τὴν παλαιὰν ὀνομασίαν τῶν ἐθνῶν, ἥτις ἀνεμίμνησκεν ἔριδας καὶ ἀντιζηλίας ἀξιοθρηνήτους, εἶχεν ἀντικαταστήσει ἡ τῶν Οἰκογενειῶν, ἀνταποκρινομένη κάλλιον εἰς τὴν ἀδελφικὴν ὁμόνοιαν καὶ ἀγάπην, ἥτις συνέδεεν αὐτάς—πότε; «Ἐν ἔτει 1930». Ἐδῶ ἔτρεξεν ἡ φαντασία, πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅσο εἶχε βραδυπορήσει διὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου. Ἔγινε καὶ ὁ δεύτερος καὶ πᾶμε διὰ τρίτον...

Ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1999 ὅλα αὐτὰ ἦσαν ξεπερασμένα, Ἰδοὺ τί θέματα ἐδιάλεξαν οἱ ὁμιληταὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1999: «Ὁ Πόλεμος, μελέτη ἀρχαιολογική». «Ἡ ἀπιστία τῶν γυναικῶν, μελέτη παλαιοντολογική». «Ταξίδια διὰ τοῦ κεραυνοῦ». «Ὄχι πλέον θάνατος».

Ξαναγυρίζουμε στὴν κοινωνικὴ κατάστασι τοῦ 1999. Μετὰ τὴν ἵδρυσι τῆς Κοινῆς Οἰκογενείας τοῦ 1930, ἀκολούθησαν πολλὲς μεταβολὲς στὴ ζωή. Κατηργήθησαν τὰ ἡμερομίσθια. «Ταῦτα ἀντικατέστησεν ὁ συνεταιρισμός». Ὅλες οἱ βιομηχανίες ἦσαν ἐπιχειρήσεις τῶν ἐργαζομένων. Καταμερισμὸς ἐργασίας ἀνάλογα μὲ τὴν κλίσι τοῦ καθενός. «Οὕτως ὁ υἱὸς τοῦ χειρώνακτος ἐδίδασκε μουσικὴν καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ποιητοῦ κατεσκεύαζεν ὑποδήματα ἢ ἐκαλλιέργει τοὺς ἀγρούς». Ὡραία κατάστασις καὶ ὄχι ὁ μπαμπᾶς νὰ θέλῃ ὁπωσδήποτε ἐπαγγελματικὴν διαδοχὴν ἀπὸ τὸν υἱόν, εἰσαγόμενον μὲ μικρότερους βαθμοὺς καὶ καθ' ὑπέρβασιν στὶς διάφορες σχολὲς «ὡς υἱὸς τοῦ πατρός».

Πάντα τὰ ἐπαγγέλματα, λέει, ἐθεωροῦντο τιμητικά, οἱονδήποτε καὶ ἂν ἕφερον ὄνομα. «Ἐν μόνον εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἀπὸ προσώπου γῆς: τὸ τοῦ... διοικητοῦ. Οἱ ἔχοντες διαφορὰ τινὰ καὶ θέλοντες νὰ ὑποστηρίξωσι τὸ δίκαιον αὐτῶν προσήρχοντο ἐνώπιον δικαστοῦ καὶ συνηγόρουν μόνοι ὑπὲρ ἑαυτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ πᾶσαι αἱ δίκαι ἀπέληγον εἰς συμβιβασμόν, διότι οὐδέποτε σχεδὸν συμβαίνει νὰ εἶναι ὅλον τὸ ἄδικον ἐξ ἑνὸς μέρους, καὶ ὅλον τὸ δίκαιον ἐξ ἄλλου, ὡς ἐνόμιζον κατὰ τὴν ΙΘ' ἑκατονταετηρίδα».

Καὶ δὲν ἐσκοτίζοντο τόσο διὰ κέρδη οἱ ἐργαζόμενοι, οὔτε καὶ διὰ θησαύρισιν, ἀφοῦ οἱ νόμοι ὥριζον ὅτι ἡ μείζων μερὶς τῶν καταλειπομένων κληρονομιῶν ἀγῆκεν εἰς τὴν «Κοινὴν Οἰκογένειαν». Τὸ πολὺ - πολὺ νὰ ἔχουν λίγα χρήματα στὴν ἄκρη, γιὰ ὥρα ἀνάγκης, δηλαδὴ ν' ἀγοράσουν νέο... ἀνταλλακτικὸ φθαρέντος μέλους τοῦ σώματος!

Φθάνουν λοιπὸν στὸ σπίτι ὁ Μούκιος μὲ τὴν Ἄντα.

«Ὁ Μούκιος ἐπίεσεν ἐλατήριόν τι καὶ ἡ θύρα ἠνεῴχθη. Εἰσῆλθον πάντες εἰς τὸν προθάλαμον. Ἀγάλματα καὶ εἰκόνες ἐξόχων καλλιτεχνῶν, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, ἀνεκύπτον μετὰ καλαισθησίας πανταχόθεν, ἐν τῷ μέσῳ θαλερῶν ἀνθέων, διότι ὡς ἀπαράβατον κανόνα τῆς καλῆς ἀγωγῆς ἐθεώρουν τὸν πρὸς τὰ ἄνθη ἔρωτα, οὗ ἄνευ εὐγένεια αἰσθημάτων ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ. Καὶ οἱ βοτανικοὶ εἶχον ἀνακαλύψει τὰ μυστήρια τῆς φύσεως καὶ εἰς πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους διετήρουν τὰ ἄνθη πάντων τῶν κλιμάτων θαλερὰ καὶ εὔοσμα». («Ἑπομένως, τὸ 1999 ἔπαυσε νὰ ἰσχύῃ τὸ ρητόν, ὅτι «καιρὸς φέρει τὰ λάχανα, καιρὸς τὰ παραπούλια»).

Πᾶμε παρακάτω: «Ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνεγινώσκοντο διάφοροι ἐπιγραφαί. Μία τούτων, τοῦ Σαὶν - Σιμόν, γεγραμμένη μεγάλοις γράμμασι, πεισείζε τὴν ἑξῆς καθαρὰν ἀλήθειαν: Ὁ χρυσοῦς αἰών, τὸν ὁποῖον τυφλὴ πίστις ἔθετεν εἰς τὴν κοιτίδα τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν εἶναι ὄπισθεν ἡμῶν, ἀλλ' ἔμπροσθεν».

Σαὶν - Σιμόν. Ἕνας ἀπὸ τοὺς προδρόμους τοῦ σοσιαλισμοῦ. Εἶχε γράψει ὅτι ἡ Γαλλία θὰ κατεστρέφετο ἐὰν ἔχανε ξαφνικὰ τοὺς ἄριστους ἐπιστήμονες, βιομηχάνους κλπ. παραγωγικὲς προσωπικότητες, ἐνῶ δὲν θὰ ἐπάθαινε τίποτε ἂν ἔχανε τοὺς βασιλεῖς, πρίγκιπες, αὐλικούς, ὑπουργοὺς καὶ διαφόρους ἄλλους τιτλούχους...

Ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν Σαὶν - Σιμόν, ὁ διηγηματογράφος θέλει τὸ ἔτος 1999 νὰ ἔχῃ πρὸ πολλοῦ στερηθεῖ τῶν βασιλέων, ὥστε τὰ παιδιὰ νὰ ρωτοῦν τοὺς «γεροντότερους» γιὰ νὰ μάθουν τί ἦσαν αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς καὶ «ἀπὸ τί ἦσαν καμωμένοι».

Ἀλλά, φύγαμε ἀπὸ τὸ θέμα. Εἠμεθα πάντοτε στὸ σπίτι τοῦ Μουκίου.

— Θὰ πεινᾶς, βέβαια, τοῦ εἶπεν ἡ Ἄντα, Πηγαίνω νὰ ἑτοιμάσω.

«Καὶ ταῦτα λέγουσα διηυθύνθη εἴς τινα γωνίαν τοῦ δωματίου. Ἐκεῖ ἵστατο ὄρθιος εἷς ὑπηρέτης... Ὑπηρέτης; Ἀλλοίμονον ἐὰν ἤκουον προφερομένην τὴν λέξιν ὑπηρέτης ἐν ἔτει 1999! Πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπῆρχον πλέον ὑπηρέται, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι οὔτε κύριοι ὑπῆρχον πλέον. Μηχανήματά τινα, αὐτοματῶς ἐξυπηρετοῦντα ἀπάσας τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκογενείας. Διὰ τὴν τροφὴν ἤρκει νὰ συμφωνήσετε μετὰ τοῦ ξενοδόχου, ὅστις ἐτοποθέτει εἰς τὴν οἰκίαν σας σωλῆνα (ἀπαραλλάκτως ὅπως κατὰ τὴν ΙΘ' ἑκατονταετηρίδα ἐγίνετο διὰ τὸ φωταέριον) καὶ διὰ τηλεφωνικοῦ ἀγγέλματος σᾶς διωχέτευε τὸν ζωμὸν ἢ σᾶς διεβίβαζεν ἀχνίζον αἱμοσταγὲς μπιφτέκι!».

Ὡραία ἐφεύρεσις, ἔ; Καὶ εἶχαν κανονίσει οἱ ἀρμόδιοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ γίνωνται κάθε πρωτοχρονιὰ ἀνακοινώσεις περὶ τῶν νέων ἐφευρέσεων. Τί εἶχεν ὑπ' ὄψει του νὰ ἀνακοινώσῃ ὁ Μούκιος;

«Αὔριον —εἶπεν— ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ πίστις τὴν ὁποίαν ἀντλῶ ἐκ τῆς ἐπιστήμης, ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι εὑρισκόμεθα ἐδῶ (ΣΗΜ.: Ἐν Ἰταλίᾳ) θὰ ἴδωμεν πᾶν ὅ,τι συμβαίνει ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐνῷ συγχρόνως διὰ τοῦ τηλεφώνου θ' ἀκούωμεν τὴν φωνὴν τῶν ἀδελφῶν τῆς ἀμερικανικῆς οἰκογενείας... τότε θὰ συμπληρωθῇ καὶ θὰ τελειοποιηθῇ ὁ δεσμὸς μεταξὺ πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης θ' ἀποτελεσθῇ ἐκ μιᾶς μόνης μεγάλης οἰκογενείας. Ἀλλ' ἐν τῇ ὑπερτάτῃ ταύτῃ στιγμῇ τῆς δοκιμασίας, δὲν δύναμαι ν' ἀποφύγω τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀμφιβολίας...».

«Ἐπέτυχεν ὁ Μούκιος; —ἐρωτᾷ ὁ διηγηματογράφος. Φεῦ! —ἐπιλέγει— δὲν δυνάμεθα σήμερον ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐρώτημα, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι, τὸ ἔτος 2000 δὲν γνέτειλεν ἀκόμη»...

Δυνάμεθα, ὅμως, ν' ἀπαντήσωμεν ἡμεῖς. Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἐφευρέθη ἀπὸ τοῦ 1902 ἡ ραδιοφωνία, ἀπὸ τοῦ 1903 ἡ τηλεγραφικὴ μετάδοσις εἰκόνων, ἀπὸ τοῦ 1921 ἡ τηλεφωτογραφία καὶ σήμερα τὸ ὑπερατλαντικὸν τηλέφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις εἶναι, συνηθέστατα ἐὰν ὦ (ὅπλ. ἐν... Ἰταλίᾳ, διότι ἐν Ἑλλάδι πρέπει νὰ περιμένωμε πρῶτα νὰ μπουχτίσῃ τὴν τηλεόρασιν ἡ Ἀλβανία, διὰ ν' ἀποκτήσωμεν ἡμεῖς).

Ὥστε, φαντάζεται κανεὶς τί προόδους μένει νὰ καταγράψῃ τὸ ἔτος 2000.

Εἰς ἕνα σημεῖον φαίνεται ὅτι ὄχι πρόοδος, ἀλλὰ ὀπισθοδρόμησις φοβερὰ μέλλει νὰ σημειωθῇ, ἐὰν αἱ προβλέψεις τοῦ συγγραφέως ἐπαληθεύσουν. Ὁμιλεῖ πρὸς τὸν Μούκιον ὁ μέλλων πεθερός του:

—Ὁ ἔρως τῆς ἀνθρωπότητος θὰ σοῦ δώσῃ θάρρος εἰς τὸ μέγα ἔργον, ἀνέκραξε σοβαρῶς ὁ γέρων. (Εἰς ὅλα τὰ σοβαρὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς, γέροντες καὶ νέοι ἀνεκραύγαζον).

—Καὶ τὸ φιλί μου δυνάμεις; ἀνέκραξεν ἡ Ἄντα, ἐσπαζομένη τὸ... μέτωπον τοῦ νεανίου, δεδυθισμένου εἰς τὰς σκέψεις του».

Καὶ ἡμεῖς βεβυθιζόμεθα εἰς σκέψεις: Ὥστε, ἐν ἔτει 1999 ἡ ἀρραβωνιασμένη θὰ ἀσπάζεται τὸν αὐριανὸ σύζυγό της εἰς τὸ μέτωπον; Καὶ θὰ δίδῃ δυνάμεις ἕνα τέτοιο φιλί;

Ἀλλά, ἂς μὴ σπεύσωμε νὰ κατακρίνωμε τὸ μέλλον. Τὸ περὶ τοῦ ἔτους 1999 διήγημα ἐγράφη τὸ 1889 καὶ δὴ εἰς ἡμερολόγιον προοριζόμενον δι' «εὐπαιδεύτους δεσποίνας καὶ δεσποινίδας», αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἱκαναὶ ἔστω καὶ μὲ ἕνα φιλὶ στὸ μέτωπον νὰ μεταδίδουν ρίγη, ἀφοῦ καὶ τοῦ γυμνοῦ ἀστραγάλου ἡ θέα προσκάλει... συναγερμόν!

Ο ΧΑΡΤΟ—ΠΟΝΤΙΚΑΣ

Η ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ Ο ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Προσπάθειαι νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἐξάπλωσις πυρηνικῶν ὅπλων

ΗΠΑ ΚΑΙ ΡΩΣΙΑ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΜΕΙΩΣΙΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Περὶ τὰ μέσα παρελθόντος Σεπτεμβρίου, ἀκριβῶς προτοῦ ἢ ἐν Γενεύῃ Διάσκεψις Ἀφοπλισμοῦ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της δι' ἔν ἔτος, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀμερικανικῆς ἀντιπροσωπείας κ. Οὐίλλιαμ Φοστερ (Διευθυντὴς τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐλέγχου Ἐξοπλισμῶν καὶ Ἀφοπλισμοῦ) ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν ἐπὶ ἑνὸς ἐκ τῶν πλέον ἐπειγόντων προβλημάτων τῆς Διασκέψεως. Συντόμως, προειδοποίησεν οὗτος, ἡ ἀπόκτησις πυρηνικῶν ὅπλων ἐκ μέρους περισσοτέρων Δυνάμεων «πιθανῶς νὰ καταστῇ ἄλυσωτὴ ἀντίδρασις ἐκφεύγουσα τοῦ ἐλέγχου». Μόνον, προσέθεσε, μέσῳ τῆς εὐρυτέρας κατὰ τὸ δυνατὸν σφαίρας συντονισμένης δραστηριότητος, εἶναι δυνατὸν νὰ καμφθῇ ἡ ἐξάπλωσις τῶν πυρηνικῶν ὅπλων.

Λέγων τὰ ἀνωτέρω, ὁ κ. Φόστερ (ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύει τὸν μονον κρατικὸν ὀργανισμὸν εἰς τὸν κόσμον, ὅστις ἀφιερώνει ὁλόκληρον τὸν χρόνον του εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἐν προκειμένῳ τομέως) προέβαινε εἰς μίαν τελευταίαν (πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν) ἔκκλησιν λήψεως ἀποφάσεων ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἀμερικανικῶν προσπαθειῶν ἐπιδιώξεως συμφωνιῶν ἐπὶ τῶν καλουμένων «δευτερευόντων μέτρων», ἅτινα θὰ ἠδύναντο νὰ ὁδηγήσουν εἰς τὴν λῆψιν τελικῶν μέτρων οὐσιώδους ἀφοπλισμοῦ.

Μολαταῦτα, ἡ Διάσκεψις διέκοψε τὰς ἐργασίας της χωρὶς νὰ λάβῃ ἀποφάσεις καὶ δὲν θὰ συνέλθῃ ἐκ νέου προτοῦ ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ ΟΗΕ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ.

Ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἀναβολὴν τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν, ἔλαβε χώραν ἡ ἀπὸ μακροῦ ἀναμενομένη ἔκρηξις πρώτης «ἀτομικῆς» συσκευῆς εἰς τὴν Κομμουνιστικὴν Κίναν.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Πεκίνου εὑρίσκεται ἀκόμη κάπως μακρὰν τῆς στιγμῆς ἀποκτήσεως μέσων μεταφορᾶς καὶ ἐξαπολύσεως πυρηνικῶν ὅπλων μὲ ἀπομακρυσμένους στόχους. Ἡ πιθανότης πάντως προβολῆς τῆς ἀπειλῆς τῆς προερχομένης ἐξ εἰσδοχῆς τοῦ Πεκίνου εἰς τὴν πυρηνικὴν ἐποχὴν ἀποτελεῖ αἰτίαν ἀνησυχιῶν, συγχρόνως δὲ προσδίδει ἰδιαζουσαν βαρύτητα εἰς τὴν προειδοποίησιν τοῦ κ. Φοστερ ὅτι «ὅλα τὰ ἔθνη, μεγάλα καὶ μικρά, πυρηνικὰ καὶ μή», ἐνδιαφερονται διὰ τὴν πρόληψιν τῆς διαδόσεως τῶν πυρηνικῶν ὅπλων.

Δυστυχῶς, αἱ κατὰ τὸ 1964 ἐργασίαι τῆς ἐν Γενεύῃ Διασκέψεως Ἀφοπλισμοῦ δὲν ἀπέληξαν εἰς οἱασδήποτε συμφωνίας. Ἐν τούτοις, βαρύτητα ἔχουν ἐν προκειμένῳ ἡ ἐλπὶς διὰ περισσοτέρας συμφωνίας (ἡ ὁποία θερμαίνεται ἀπὸ τὴν περιωρισμένης κλίμακος συνθήκην του 1963 περὶ ἀπαγορεύσεως τῶν πυρηνικῶν δοκιμῶν) ὡς καὶ τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ποὺ ἐξεδήλωσεν ὁ Πρόεδρος Τζόνσον διὰ τὴν Διάσκεψιν.

Ἡ Διάσκεψις ἤρχισε τὰς ἐργασίας της μὲ τὴν ὑποβολὴν προτάσεων ἐκμέρους τοῦ προέδρου Τζόνσον, αἵτινες περιελάμβανον διαταξιν περὶ ἐπιτυχοῦς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος διασπορᾶς τῶν πυρηνικῶν ὅπλων. Βάσει τῶν ἀμερικανικῶν προτάσεων, αἱ πυρηνικαὶ Δυνάμεις θὰ συνήνουν εἰς μὴ ἀπόκτησιν αὐτῶν.

Ἡ ληφθεῖσα ὑπο τοῦ Προέδρου Τζονσον πρωτοβουλία περὶ μειώσεως τῆς ἀμερικανικῆς παραγωγῆς σχασίμων ὑλῶν προοριζομένων δι' ὅπλα ἐνηρμονίζετο μὲ τὴν πρότασίν του περὶ ἐπιτεύξεως συμφωνίας τερματισμοῦ πάσης παραγωγῆς τοιούτων ὑλῶν, τῆς ὁποίας αἱ διατάξεις θὰ ὑπόκεινται εἰς ἐπαλήθευσιν. Ἄνκαὶ αἰενλόγῳ προτάσεις δὲν κατέληξαν εἰς συμφωνίαν, ἡ ἐκ μέρους τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως καὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας πάντως ἐξαγγελία τῆς προθέσεώς των νὰ προβοῦν καὶ αὐταὶ εἰς περιορισμοὺς τῆς παραγωγῆς σχασίμων ὑλῶν δι' ὅπλα ἀπετέλεσε καλὸν οἰωνόν.

Κατὰ τὴν ἀπὸ ρεαλιστικῆς σκοπιᾶς ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τοῦ ἀφοπλισμοῦ, ὁ Πρόεδρος Τζόνσον συνιστᾶ ἐντοπισμὸν τῆς ἐξετάσεως τοῦ θέματος ἐπὶ τῶν τομέων ποὺ ἐμφανίζουν τὰς μεγαλυτέρας πιθανότητας διὰ μίαν συμφωνίαν, πιστεύων ὅτι συμφωνίαι ἀφορῶσαι εἰς μέτρα μη ἀμέσως ἀποβλέποντα εἰς τον ἀφοπλισμὸν δύνανται νὰ ὁδηγήσουν εἰς τὴν λῆψιν οὐσιαστικοῦ ἀφοπλισμου. Αι νεαι ἀμερικανκαὶ προτάσεις προβλεπουν ἐξηκριβωμενον περιορισμὸν ἀνωτατου ορίου ὡς προς τὸν ἀριθμὸν καὶ χαρακτηριστικὰ γνωρισματα στρατηγικης φυσεως πυρηνικων μεσων μεταφορας και εξαπολυσεως συσκευων δι' επιθετικους και αμυντικους σκοπους. Τὰ απαιτουμενα προς επιτευξιν αξιοσημειωτου εν προκειμενῳ συμφωνιας μέτρα επαληθευσεως θα ηδυναντο να ειναι περιωρισμενα, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἐκεινα που προβλεπονται ἀπὸ την ἀμερικανικὴν προτασιν περὶ ελεγχομενου τερματισμοῦ της παραγωγῆς σχασίμων ὑλῶν. Ἐπὶ πλεον, διὰ τοιουτων συμφωνιῶν θὰ ἠδυνατο νὰ ἀπο